

Nr 141.

Av herr **Eriksson** i Stockholm, om årligt understöd åt förra städerskan *Kristina Holmgren*.

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 6 till innevarande års riksdag föreslås, att riksdagen måtte medgiva utbetalande av årligt understöd åt bland andra förra städerskan vid telegrafverket Märta Söderlund i Söderhamn. Detta Kungl. Maj:ts förslag ger mig mod att hos riksdagen hemställa om beslutande av understöd åt en f. d. tjänstehavare i motsvarande tjänsteställning vid statens järnvägar, nämligen städerskan vid Stockholms norra station änkefru Kristina Holmgren.

Änkefru Holmgren har varit anställd såsom städerska vid nämnda station sedan år 1881. Denna sin anställning, för vilken hon under det senaste tiotalet år åtnjutit en avlöning av 60 kronor per månad, har hon under slutet av föregående år på grund av sjuklighet och ålderdom måst lämna. Då hon är medellös och saknar anhöriga, som kunna giva henne hjälp, har hon måst vända sig till sin arbetsgivare med bön om understöd. Den 25 sistlidne augusti har hon nämligen till kungl. järnvägsstyrelsen ingivit en skrivelse av följande innehåll:

»Stående inför ålderdom, sjukdom och medellöshet, ber jag härmed vördsamt inför kungl. styrelsen få framlägga mina bekymmer.

Under 36 år har jag innehaft befattning såsom rumstäderska vid Stockholms Norra station. För detta arbete har jag under de senare åren åtnjutit en avlöning av 60 kronor i månaden, under den första anställningstiden dock mindre. På grund av att jag beretts tillfälle att såsom bostad av statens järnvägar få förhyra ett enkelrum, har det varit mig möjligt att på denna avlöning nödtorftigt draga mig fram. Nu har emellertid sjukdom hindrat mig från att uppehålla den syssla, varpå jag existerat. Efter att under några av de senare tre à fyra åren med hjälp av vänliga medmänniskor kunnat sköta befatt-

ningen, varvid jag givetvis för denna hjälp fått avstå en del av månadsavlöningen, har jag under viss del av detta år icke alls kunnat, ens med hjälp, utföra arbetet, utan har vikarie måst anlitas, varvid denne givetvis ägt att uppbära hela avlöningen. Som jag fyllt 68 år känner jag att det endast är en tidsfråga när permanent arbetsförmåga inträder, och då jag icke äger anhöriga, av vilka understöd kan erhållas, icke heller äger några sparade tillgångar, som kunna trygga min ålderdom, samt icke enligt gällande bestämmelser kan erhålla sjukavlöning från statens järnvägar, emotser jag med ångest inträdandet av en sådan situation. Det är därför jag på detta sätt vidtager den enda åtgärd som står mig till buds nämligen att i denna min brydsamma ställning vädja till kungl. styrelsen om hjälp.

Ehuru jag icke varit anställd vare sig såsom ordinarie eller extra ordinarie befattningshavare, anser jag dock att det bör tagas hänsyn till den faktiskt föreliggande omständigheten, att jag under 36 år utfört ett arbete vid statens järnvägar, av vilket jag uteslutande haft min utkomst. Det förefaller mig även vara riktigt, om statens järnvägar på något sätt sörjer för även de minsta av sina befattningshavare, så att de efter så lång tids anställning icke behöva falla den allmänna fattigvården till last.

På grund av vad jag anfört hemställer jag vördsamt, att kungl. styrelsen måtte bereda mig något understöd, så att jag vid oförmåga att förrätta min tjänst må under min återstående levnad erhålla en nödortftig bärning.»

Kungl. Järnvägsstyrelsen infortrade med anledning av denna skrivelse yttrande från distriktsförvaltningen i I:a distriktet, som den 20 oktober 1917 avgav följande yttrande:

»Sökanden, som sedan år 1881 varit anställd som rumstäderska vid statens järnvägar och därunder på ett synnerligen förtjänstfullt sätt utfört henne förelagt arbete, är numera, enligt vad bilagda läkareintyg giver vid handen, på grund av ålderdom och sjukdom urständ-satt att vidare kunna bidra till sin försörjning. På grund härav och då sökanden befinner sig i torftiga omständigheter anser sig distriktsförvaltningen böra hemställa, att kungl. styrelsen ville söka utverka understöd med belopp, som kan finnas skäligt, att utgå sedan sökanden lämnat sitt arbete vid statens järnvägar.

Frejdebetyg, intyg om medellöshet ävensom uppgift å sökandens inkomster från statens järnvägar under de senare åren bifogas.»

Med anledning av den inkomna skrivelsen och distriktsförvaltningens häröver avgivna yttrande ingick kungl. järnvägsstyrelsen den

31 oktober 1917 till Kungl. Maj:t med en framställning av följande innehåll:

»Uti en till järnvägsstyrelsen inkommen skrift har städerskan vid Stockholms norra station Kristina Holmgren — med förmälan att hon under 36 år innehaft anställning såsom rumstäderska vid nämnda station, samt att hon, som nu vore 68 år gammal, på grund av sjukdom varit under viss del av innevarande år oförmögen att arbeta — anhållit, att något understöd måtte beredas henne, så att hon, då hon till följd av oförmåga att vidare sköta sina sysslor måste avgå ur statens järnvägars tjänst, måtte under sin återstående levnad erhålla nödtorftig bärgning.

Enligt vad vederbörande befäl meddelat, har sökanden allt sedan år 1881 varit anställd vid statens järnvägar i ovan angivna egenskap samt därunder på ett synnerligen förtjänstfullt sätt utfört det henne förelagda arbetet. Såsom framgår av bilagda intyg är hon född den 7 april 1849, lider av kroniskt bensår å båda benen och är till följd därav och på grund av nedsatta kroppskrafter oförmögen att med arbete bidraga till sitt uppehälle, varjämte hon saknar medel till sin försörjning.

På grund av det anförda anser styrelsen det vara med billighet överensstämmande att något understöd beredes sökanden, vilken, då hon icke kunnat vinna ordinarie anställning, icke kunnat förvärva rätt till pension från statens järnvägar.

Styrelsen hemställer fördenskull i underdånighet, det tackes Eders Kungl. Maj:t, i överensstämmelse med vad förut i liknande fall ägt rum, i nåder bemyndiga styrelsen att till sökanden, efter det hennes anställning vid statens järnvägar upphört, av trafikmedel utbetala en gratifikation av etthundrafemtio (150) kronor.»

Genom nådigt brev av den 16 november 1917 har Kungl. Maj:t meddelat kungl. järnvägsstyrelsen, att dess framställning bifallits, och har, sedan änkefru Holmgren den 1 sistlidne oktober lämnat sin anställning, beloppet sedermera till henne utbetalts.

Uppenbart är emellertid, att, då det här gäller en person som är 68 år gammal och som därtill är sjuklig samt i saknad av tillgångar, dessa 150 kronor icke kunna räcka för att hålla nöden borta. Icke ens om detta belopp utbetalades årligen vore det tillräckligt. Det synes dock som man borde taga hänsyn till den faktiskt föreliggande omständigheten, att hon under den långa tiden av 36 år vid en statens institution innehaft en anställning, på vilken hon existerat. Jag anser

det därför vara en statens plikt att sörja för att hon under sina återstående levnadsdagar kan finna en nödtorftig bärgning.

Vad beträffar det belopp, som härför skulle erfordras, skulle man måhända anse att det av mig till en början här ovan anförda fallet skulle vara normerande. Emellertid synes det mig som om man borde taga hänsyn till att i nyssnämnda fall den till understöd föreslagna personen är boende på en ort, som i dyrhetskänseende är betydligt billigare än Stockholm. Jag anser därför att beloppet av understöd till änkefru Holmgren icke bör sättas lägre än till 500 kronor per år.

På grund av det anförda tillåter jag mig sålunda hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till f. d. städerskan vid Stockholms norra station änkefru Kristina Holmgren må under hennes återstående livstid av trafikmedel utgå ett understöd från och med år 1918 av 500 kronor årligen.

Stockholm den 26 januari 1918.

Ernst Eriksson
i Stockholm.